

Distribueras

Hänvisning Fåradress

Ärende TILLÅTANDE AV DIREKTFÖRSÄLJNING AV OKONTROLLERAT FÅRKÖTT PÅ
RENSKÖTSELOMRÅDEN

Om ärendets bakgrund

I adressen till jord- och skogsbruksministeriet, som fårfarmarna i Iijokilaakso skickat, föreslås, att slakt, hantering av djurkroppar och försäljning till konsumenter som direktförsäljning tillåts på gårdar med grundproduktion på renskötseleområden. Som exempel skulle fungera den inom renhushållningen tillåtna direktförsäljningen av renkött. Enligt ett undantag i EG-förordningen är det tillåtet att sälja eller på annat sätt överlåta okontrollerat renkött eller torkat renkött direkt till konsumenter på ställen med grundproduktion eller på ställen, där renen slaktats.

Den av jord- och skogsbruksministeriet tillsatta jordbrukets inkomst- och lönsamhetsarbetsgrupp utreder och förbereder konkreta sätt att förbättra gårdarnas lönsamhet och odlarnas inkomstutveckling. Under sitt mandat, som räcker ända till slutet av regeringsperioden, ska arbetsgruppen utreda fungerandet av marknaderna för jordbruksprodukter och produktionsinsatser, kontrollen av jordbrukskostnaderna, förverkligandet av jordbrukets stödpolitik, beskattningen samt andra åtgärder, som inverkar på lönsamheten. Hösten 2008 kom arbetsgruppen med ett förslag om att man inom jord- och skogsbruksministeriet bereder en ansökan om ett liknande undantag för fårkött som renköttet redan har, precis som det i adressen framförs.

I utredningsperson Marjatta Rahkios memorandum från år 2009 har man dryftat köttkontrollens utvecklingsbehov och medel. I arbetsgruppens rapport från år 2009 har man dryftat de problem små och mellanstora företag har i samband med iakttagandet och kontrollen av livsmedelstiftningen. Som ett av de mest centrala problem har framkommit slakteriernas ovilja att slakta får på grund av olönsamhet samt de höga köttkontrollavgifterna i hela landet.

Man har funderat på olika alternativ för att lösa problemen med fårslakten i Norra Finland samt lönsamheten på fårgårdarna. Som lösning har bl.a. framförts, att nätverket för småskaliga slakterier i Norra Finland stärks, att man bättre utnyttjar renslakterier i samband med fårslakt samt att det grundas mobila slakterier på området. År 2006 har det gjorts en utredning om den sistnämnda verksamheten i Kajaland och övre Karelen. Ett samprojekt mellan flera företagare ansågs inte lönsamt bl.a. för att renuppfödarna drog sig ur projektet på grund av rätten till direktförsäljning.

Om lagstiftningen angående undantaget för renar

År 2005 vidtog Finland åtgärder inom EU för att man skulle kunna tillåta direktförsäljning av okontrollerat färskt renkött och torkat renkött på orter med grundproduktion eller på ställen, där renar slaktats. Som motiv angavs den

lappländska traditionen, som pågått oavbrutet i århundraden, småskalig verksamhet och verksamhet, som drivs på områden med speciella geografiska olägenheter. Enligt EG-förordningen tillämpas hygienkrav på renar enligt kraven för vilt i inhägnader. EU beviljade Finland ett nationellt undantag angående renar i april 2006, som förverkligats med stöd av livsmedelslagens paragraf 13, moment 6 och 7. Det trädde i kraft genom statsrådets förordning (321/2006) fr.o.m. 10.5.2006.

Av EU-länderna är det endast i Finland och Sverige som man föder upp renar. Fårkött produceras i alla medlemsländer, och i en del av medlemsländerna är det en viktig jordbruksnäring

Om att ansöka om föreslaget undantag för får hos EU

Om det vore tillåtet att på gårdar med grundproduktion på renskötselområden slakta får, hantera färskt fårkött och djurkroppar, sälja eller på annat sätt överlåta kött direkt till konsumenterna utan inblandning av köttkontrollen, skulle det förutsätta en ansökan om undantag hos EU. Finland skulle förverkliga nationella åtgärder genom att tillämpa den av Europeiska parlamentet och rådet givna förordningens (EG) Nr 853/2004 artikel 10 punkt 3 om särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung och den av Europeiska parlamentet och rådet givna förordningens (EG) Nr 854/2004 artikel 17 punkt 3 om specialregler för ordnande av officiell kontroll av produkter av animaliskt ursprung tänkta som människoföda och den därav uppkomna möjligheten att anpassa förordningarnas bilagor.

Före det borde Finland meddela kommissionen och de andra medlemsländerna, att det vill förverkliga nationella åtgärder med motiveringen att de möjliggör, att de traditionella metoderna för produktion, förädling och distribution av fårkött fortsätter eller att Finland strävar efter att svara på behoven hos sådana företag inom livsmedelsbranschen, som har en småskalig produktion eller som ligger på områden med speciella geografiska olägenheter. Dessutom borde Finland förklara orsakerna till anpassningen av ovannämnda förordningar och göra en faroanalys av det okontrollerade fårköttets inverkan på människans hälsa. Finland borde se till att djurens hälsa och deras välbefinnande, livsmedelshygienen samt folkhälsan och de andra målen för ovannämnda förordningar ändå förverkligas.

De andra medlemsstaterna borde skicka sina eventuella skriftliga anmärkningar till kommissionen inom tre månader från det att de mottagit meddelandet. Kommissionen kunde höra Finland i den permanenta kommittén, som behandlar Livsmedelskedjan och djurens hälsa. Kommissionen skulle besluta, om de planerade åtgärderna kan verkställas. Om en eller flere medlemsstater skulle ge skriftliga anmärkningar angående meddelandet, skulle kommissionen måste höra Finland i en permanent kommitté. Ifall kommissionen inte inom en månad meddelar, att den fått skriftliga anmärkningar från andra medlemsstater efter utgången av tidsfristen (3 mån.), kunde Finland förverkliga sina nationella åtgärder. Man kan ändå anta att jämfört med renar är andra medlemsstater mer intresserade av saker, som berör kontrollen av fårkött, för det är mycket vanligt i många medlemsstater att hålla sig med får och det finns i bergsområden, på avlägsna öar och i andra förhållanden, jämförbara med renskötselråden.

Finlands meddelande till kommissionen skulle gälla varken undantaget av biprodukter, TSE-sjukdomar eller iakttagandet av stadgarna angående djurskyddet.

Begäran om utlåtande

Jord- och skogsbruksministeriets avdelning för livsmedel och hälsa begär ert utlåtande i ärendet huruvida ministeriet borde börja förbereda meddelandet till Europeiska gemenskapernas kommission och andra medlemsländer om att anpassa EU-förordningarnas bilagor samt på så sätt ansöka om undantag för direktförsäljning av okontrollerat fårkött på renskötselområden. Dessutom begär man utlåtande om andra eventuella alternativ inom livsmedelslagstiftningen för att förbättra lönsamheten för produktionen av fårkött.

Utlåtandena ombeds sändas till jord- och skogsbruksministeriets avdelning för livsmedel och hälsa senast 31.8.2009 till adressen PB 30, 00023 Statsrådet, eller med e-post till adressen elo.kirjaamo@mmm.fi

Tilläggsinformation ges av veterinäröverinspektör Marjut Hämäläinen, tfn (09) 160 52298, e-post marjut.hamalainen@mmm.fi

Avdelningschef

Matti Aho

Veterinäröverinspektör

Marjut Hämäläinen

BILAGA: Memorandum

DISTRIBUTION:

- Livsmedelsindustriförbundet
- Livsmedelssäkerhetsverket Evira
- Djurskyddsförbundet Animalia rf
- Föreningen för bekämpning av djursjukdomar ETT rf
- Helsingfors universitet, veterinärmedicinska fakulteten
- Helsingfors universitet, agrikultur-forstvetenskapliga fakulteten
- Kuluttajat-Konsumenterna rf
- Fårslakterierna
- Lapplands yrkesinstitut
- TE-centralerna i Lappland, Norra Österbotten och Kajanaland
- Gårdarna, som är med i projektet Lappländskt får av hög kvalitet
- Finska köttbranschens förbund rf
- Köttindustrins förbund
- Jord- och skogsbruksministeriet/avdelningen för jordbruk
- Jord- och skogsbruksproducenternas centralförbund MTK rf
- Landsbygdsverket
- MTK-Lappland
- MTK Norra Österbotten
- MTK-Kajanaland

Uleåborgs och Lapplands universitet

Uleåborgs och Lapplands länsstyrelser

Föreningen för renbeteslag

Förbundet för biffboskap

ProAgria centralernas förbund/fårhushållning

Dagligvaruhandeln rf

Rovaniemi yrkeshögskola

Temagruppen Mat-Finland

Sametinget

Finlands veterinärförbund rf

Finlands djurskyddsförbund

Finlands hygienikerveterinärförbund rf

Finlands konsumentförbund rf

Finlands kommunveterinärförbund rf

Finlands fårörening rf

Förädlarna av finländskt kött rf

Finlands kontrollveterinärförbund rf

Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund

¹Köttkontrollens utvecklingsbehov. Utredningsperson Marjatta Rahkios rapport och förslaghttp://www.mmm.fi/images/5G3eLvJLQ/Rahkion_selvitysraportti_nettiin.pdf

²Projektarbetsgruppens rapport där man utreder problem med livsmedelslagstiftningen och -kontrollen som små och mellanstora företag upplevt.
http://www.mmm.fi/attachments/mmm/julkaisut/tyoryhmamuistiot/2009/5FF6uNijU/trm3_final.pdf

³Projektet för en förutredning om mobil slakteriverksamhet i Kajanaland och övre Karelen 15.05.-31.12.2006, Andelslaget Karelian Riista, Kari Repo